

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 13P/67/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122207990
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Pravda
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2122207990.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudcom Mgr. Petrom Pravdom v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. W., A.. XX.XX.XXXX, v starostlivosti otca, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: H. W., A.. XX.XX.XXXX, S. W. S., a otec: U. W., A.. XX.XX.XXXX, S. W. M. XX/XX, N., zast.: JUDr. Peter Patay, IČO: 50 227 963, advokát so sídlom Hviezdoslavova 10, Trnava, o návrhu otca na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

- I. Matka je povinná počnúc 19.12.2022 prispievať na výživu maloletej X. W., A.. XX.XX.XXXX výživným vo výške 170 eur mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred k rukám otca.
- II. Zameškané výživné za obdobie od 19.12.2022 do 30.09.2023 vo výške 1.241,30 eur povoľuje súd matke splácať 35 splátkami po 35 eur a 1 splátkou vo výške 16,30 mesačne spolu s bežným výživným, s tým, že v prípade omeškania sa s čí i len jednou splátkou, stáva sa splatným celé zameškané výživné.
- III. Súd mení rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 8P/26/2013-66 zo dňa 11.07.2013 v časti výživného na maloletú Sárú zo sumy 40 eur na sumu 170 eur.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 19.12.2022 sa otec voči matke domáhal zvýšenia výživného na maloletú X.Á. W. zo sumy 40 eur na sumu 180 eur mesačne. Na pojednávaní vyjadril súhlas so sumou 170 eur.
2. Návrh odôvodnil tým, že naposledy bola výška vyživovacej povinnosti matky upravená rozsudkom zo dňa 11.07.2013, kedy mala maloletá 7 rokov. Dnes má 16 rokov, navštevuje Strednú zdravotnícku školu v S., medzičasom došlo k výraznému zvýšeniu nákladov súvisiacich so starostlivosťou o ňu.
3. Matka sa k návrhu nevyjadrila, návrh jej bol doručený postupom podľa § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).
4. Kolízny opatrovník súhlasil s výživným vo výške 170 eur.
5. Súd vykonal dokazovanie rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 8P/26/2013-66 zo dňa 11.07.2013, výsluchom otca, lekárske nálezom zo dňa 12.09.2022, Listom vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie N., lustráciami v registri obyvateľov a sociálnej poisťovni a zistil nasledovný skutkový stav:
6. Maloletá je dcérou rodičov uvedených v záhlaví tohto rozhodnutia. Naposledy bola vyživovacia povinnosť matky k maloletej upravená rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 8P/26/2013-66 zo dňa 11.07.2013, na základe ktorého bola matka povinná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 40 eur mesačne. V čase vydania predmetného rozhodnutia mala maloletá 7 rokov, bola študentkou prvého

stupňa na základnej škole. V súčasnosti má maloletá 17 rokov, býva v domácnosti otca, navštevuje Strednú zdravotnícku školu v S.. S jej výživou sú spojené len bežné výdavky. Maloletá je zdravá.

7. Matka nie je evidovaná v Sociálnej poisťovni ako zamestnanec, nachádza sa pre súd na neznámom mieste. Má vyživovaciu povinnosť iba voči maloletej X..

8. Otec je nezamestnaný, poberateľ invalidného dôchodku vo výške 550,90 eur, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške cca 20 eur, ako aj rodinných prídavkov vo výške 60 eur. Má iba jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletej X.. Vlastní 5-izbový rodinný dom v N., kde býva s plnoletým synom F. a maloletou X.. S bývaním má spojené nasledovné výdavky: elektrina 70 eur mesačne, plyn 73 eur mesačne, daň z nehnuteľnosti 33 eur ročne, stočné 38 eur štvrťročne, odpad 75 eur ročne, drevo na kúrenie 300 eur ročne. Má zvýšené výdavky na lieky vo výške 50 eur mesačne, keďže prekonal mozgovú príhodu. Je nefajčiar, alkohol požíva raz do mesiaca.

9. Podľa ust. § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

10. Podľa ust. § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa ust. § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa ust. § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa ust. § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa ust. § 77 ods. 1 veta prvá a druhá ZR, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

15. Podľa ust. § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa ust. § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Podľa ust. § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

18. Podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa ust. § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

20. Podľa ust. § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Podľa ust. § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

22. Podľa ust. § 232 ods. 2 až 4 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.(2) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.(3) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.(4)

23. Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení ZR je nevyhnutné vykonať porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v ust. § 78 ods. 3 ZR, už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

24. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosť, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

25. Na strane maloletej sa zmenili pomery tým, že táto už navštevuje strednú školu, v súčasnosti má 17 rokov, ktoré obdobie je v živote človeka spojené s najväčšími vývinovými zmenami, jak telesnými, tak duševnými. Už samotný prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému je považovaný za objektívnu skutočnosť, na základe ktorej dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného v zmysle ust. § 78 ods. 1 ZR. Berúc do úvahy jej rýchly telesný vývoj, vzniká potreba častej obnovy šatníka, je potrebné u nej zakupovať oblečenie určené pre dospelých, ktoré je v porovnaní s oblečením pre deti cenovo náročnejšie. K zmenám dochádza aj v oblasti záujmov, kedy hračky striedajú mobilné telefóny, tablety, počítače, fotoaparáty a pod. Výdavky sa zvyšujú aj v kultúrnej oblasti.

26. Podstatná zmena pomerov v prípade rodičov zistená nebola.

27. Podľa ustálenej súdnej praxe je možné postihnúť príjem rodiča približne v rozsahu 20% - 30% na plnenie všetkých vyživovacích povinností rodiča. Zohľadniac možnosti a schopnosti každého z rodičov a

odôvodnené potreby výživou oprávneného dieťaťa, sú rodičia povinní v predmetnom prípade prispievať na výživu sumou vo výške 30% z ich netto príjmu, čo v prípade matky predstavuje 170 eur, keď súd vychádzal zo skutočnosti, že matka je schopná sa zamestnať a dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, čo v čistom predstavuje 568,97 eur, z ktorej sumy 30% (keďže maloletá nadobudne v nasledujúcom roku, cca za 8 mesiacov plnoletosť) predstavuje 170,67 eur. Z uvedeného dôvodu súd zaviazal matku na plnenie vyživovacej povinnosti vo výške 170 eur.

28. V dôsledku zvýšenia výživného od 19.12.2022 (dátum podania návrhu) a rozhodovania o výživnom dňa 04.09.2023 súd vyčíslil matke vo výroku II. rozsudku nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú za obdobie od 19.12.2022 do 30.09.2023 v sume 1.241,30 eur, ktorý nedoplatok súd povolil matke splácať v 35-tich splátkach vo výške 35 eur mesačne a jednou splátkou vo výške 16,30 eur mesačne spolu s bežným výživným, s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh. Platením nedoplatkov v splátkach bude zabezpečený vyšší mesačný príjem výživného na maloletú po určitý čas, čo je viac na prospech maloletej, ako jednorazovo vyplatená suma.

29. Týmto rozsudkom súd vo výroku III. zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 8P/26/2013-66 zo dňa 11.07.2013 v časti výšky výživného matky na maloletú X..

30. Podľa ust. § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Podľa ust. § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

32. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle ust. § 52 CMP, keď vo výroku IV. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ust. § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku otec a kolízny opatrovník nie sú oprávnení podať odvolanie, nakoľko sa tohto svojho práva v súlade s ustanovením § 368 CSP po vyhlásení rozhodnutia pred súdom účinne vzdali.

Proti tomuto rozsudku môže matka podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.